

til at tilhøre Sorø Academi; den hele Inddømming og det hele Betanlæg er altsaa i Virkelig heden at ansee for en Speculation til Sorø Gods Besiddelse, og, dersom de Overslag og Calculer, der ere komne frem fra Sagskyndige, holde Stik (N. Hage: Hør!), saa vil Resultatet blive, at de aarlige Renter, som ville indvindes for Sorø Academi eller, om man vil, for det Offentlige af disse 5000 Rbd., langt ville overstige dette Beløb. Jeg troer, at Sagen overhovedet er et saadant Detailspørgsmaal, at Thinget ikke videre kan besatte sig med denne Sag, selv om den havde været for i det forrige Folkething. Jeg troer, at denne Sag angaaer en saa ringe Sum, er saa detailleret og forbundet med saa særegne locale Forhold, at det ærede Thing meget vel i saa Henseende kan stole paa den Anbefaling, som den høitærede Cultusminister har givet Forslaget.

Frelund: Jeg er godt bekendt paa den Egn, hvorom der her er Tale, nemlig Sorøegnen, og jeg tør holde mig overbevist om, at, naar den ærede Rigsdagsmand, som nylig raabte Hør, ogsaa var noget bekendt der, saa vilde han ikke finde det urimeligt, at den omtalte Bei jo nok kunde lægges for den Sum, som er calculeret at ville medgaae.

Hvad dernæst angaaer det Endringsforslag, som jeg har tilladt mig at stille, da skal jeg gjøre et Par Bemærkninger. Der er blevet indvendt, at jeg vilde indskrænke Administrationen; efter hvad der er fremkommet i denne Sag, troer jeg, at jeg gjør Administrationen en Tjeneste ved at fastsætte et saadant bestemt Maximum; thi Administrationen kan meget godt blive besværet ved paatrængende Andragender, som den meget vanskeligt kan friste sig for, dersom den ikke har en bestemt Regel at gaae efter. Det undrer mig, at der er blevet gjort Indvendinger derimod af den ærede Rigsdagsmand for Viborg Amts 1ste Valgkreds (Norgaard). Han meente, at dette Maximum var sat altfor lavt; men det er jo oplyst her, at man meget godt kan komme igjennem dermed; man har jo seet Skoler have sig ved at faae 200 Rbd. om Aaret, og saa regner jeg, at det er en ganske fion Sum at faae 400 Rbd., det er idetmindste ikke mindre.

Dernæst er det oplyst, at der er 8 saadanne Skoler omkring i Landet; men, tænker man sig, at de skulde omtrent ligelig understøttes, saa vil der ikke engang blive 400 Rbd. til hver, og det vil blive endnu mindre, hvis man f. Ex. giver Rødding Høiskole, som jo her er bragt paa Bane, men som jeg ikke tidligere har nævnt, 1,000 Rbd. Jeg troer nu i det Hele, det er en noget slibrig Sag at indlade sig paa med disse Høiskoler, naar man ikke har noget bestemt Forslag at holde sig til; men, da vi nu alligevel engang ere komne ind paa den Bane, saa troer jeg, vi maae sætte Grændser for Pengenes Anvendelse og sørge for, at de komme omtrent ligelig til Landets forskellige Egne, hvor der har vist sig Interesse for slige Anlæg. Jeg kan derfor ikke frasalbe mit Forslag. Hvad Redactionen angaaer, saa er det jo Noget, som vi i Regelen ikke have taget saa overmaade strengt, og som let lader sig rette ved 3die Behandling, naar man er enig om Sagen, og jeg for min Part kan heller ikke see, at den skulde være saa meget daarlig; man kan jo i alt Fald hjælpe sig ved at sætte en Parenthes om mit Forslag.

Bregendahl: Jeg maa endnu engang komme tilbage til den lille Sorø-Sag, navnlig med Hensyn til, hvad den ærede Rigsdagsmand for Københavns 2den Valgkreds (N. Hage) yttrede. Jeg skal gjerne indrømme, at det var meget smukke statsøconomiske Grundsatninger, han fremsatte for os; men det Gneeste, jeg har at indvende imod dem her, er, at de aldeles ikke passe paa Sagen (Hør! N. Hage: Na jo!) Nei, thi de ere for det Første støttede paa, at Staten ikke skal besatte sig med private Entrepriser, men her er det ikke Staten, der er Spørgsmaal om; Spørgsmaalet er her, om Sorø Academi som Godseier skal vise en vis Spendabilitet mod den Egn, hvori dens faste Eiendomme ligge, og det er altsaa ikke nogen Statsag. Der er dernæst ikke Spørgsmaal, om det kan være hensigtsmæssigt fra det Offentliges Standpunkt at overlade et saadant Foretagende til privat Entreprise; thi man gjør en Egn en megen liden Tjeneste ved at skaffe den en god Bei, naar man saa med det Samme lægger en Bom paa Beten. Jeg troer, at det vilde være meget beflaageligt, om